

TARTU RIIKLIK ÜLIKOO
EESTI PÕLLUMAJANDUSE AKADEEMIA
TALLINNA POLÜTEHNILINE INSTITUUT

RAKENDUSMAJANDUSTEADUSE ÕPETAMISE
METOODIKA
IV VABARIIKLIK KONVERENTS

Tallinnas
28. märtsil 1969

(Kava ja ettekannete teesid)

Tallinn
1969

A-30954

TARTU RIIKLIK ÜLIKOO
EESTI PÖLLUMAJANDUSE AKADEEMIA
TALLINNA POLÜTEHNILINE INSTITUUT

RAKENDUSMAJANDUSTEADUSE ÕPETAMISE
METOODIKA
IV VABARIIKLIK KONVERENTS

Tallinnas
~~28. märtsil~~ 4. aprillil 1969

(Kava ja ettekannete teesid)

Tallinn
1969

ТАРТУСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЭСТОНСКАЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННАЯ АКАДЕМИЯ
ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ

МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ
ПРИКЛАДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК
IУ РЕСПУБЛИКАНСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

Таллин
4 апреля
28 марта 1969

(план и тезисы докладов)

На эстонском языке

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Vastutav toimetaja J.Sarapik

Trükkimisele antud 24.II 1969. Paber, 60x84/16
Trükipg. 1,0. Tingpg. 0,93. Tiraaž 200
MB-01189. TPI rotaprint, Tallinn,
Pikk jalg 14. Tell.83 . Tasuta

Lp. sm. . . . . *5aues* . . . . .

Palume Teid osa võtta rakendusmajandusteaduste õpetamise metoodika IV vabariiklikust konverentsist, mis toimub 28. märtsil 1969.a. Tallinnas, Kalinini 101.
4. aprillil

Organiseeriv komisjon.

KONVERENTSI KAVA

Reedel, *4. aprillil* ~~28. märtsil~~ 1969.a. kell *12.00*

1. Avasõna
2. Ehituse ökonomika ja organiseerimise alasest terminoloogiast.
Dots. S.Dokelin - TPI ehituse ökonomika ja organiseerimise kateeder.
3. Tehnilise normeerimise ja eelarvestamise õpetamise metoodikast.
V.-õpet. V.Segerkrantz - TPI ehituse ökonomika ja organiseerimise kateeder.
4. Situatsioonimeetodi kasutamine majandusjuhtide väljaõpetamisel.
Aspirant M.Habakuk - TPI rahvamajanduse planeerimise kateeder.
5. Mõningaid mõtteid majandusstatistika õpetamisest.
Dots. kt. S.Straž - TPI statistika ja raamatupidamise kateeder.
6. Üliõpilaste teadmiste kontrollimise metoodikast raamatupidamise õpetamisel.
V.-õpet. J.Sarapik - TPI statistika ja raamatupidamise kateeder.
7. Testide kasutamisest majandusteaduskonna üliõpilaste teadmiste kontrollimisel.
Dots. kt. Ü.Kauer - TRÜ rahanduse ja krediidi kateeder.

8. Kursusetööde kaitsmise metoodikast eriainetes.
V.-õpet. M.Kuusk - TRÜ raamatupidamise kateeder.
9. Transpordialasest terminoloogiast.
Dots. J.Kivistik - EPA põllumajanduse ökonomika kateeder.
10. Klahvarvutusmasinate-alasest terminoloogiast.
V.-õpet. V.Käsnaar - EPA majandusmatemaatika kateeder.
11. L ä b i r ä ä k i m i s e d.

TEHNILISE NORMEERIMISE JA EELARVESTAMISE
ÕPETAMISE METOODIKAST

V. S e g e r k r a n t z

TPI ehituse ökonoomika ja organiseerimise kateeder

Tehnilist normeerimist ja eelarvestamist õpetatakse eria-
ainena ehituse ökonoomika ja organiseerimise eriala üliõpi-
lastele.

Antud aine eripäraks on baseerumine kehtivatel normatiiv-
setel dokumentidel (üleliidulised ja vabariiklikud normid,
hinnakirjad, üksushinded jms.). Erandi moodustab normatiiv-
sete vaatlusandmete töötlemise osa, mis põhineb füüsikaliste
suuruste mõõtmise ja matemaatilise statistika teoorial.

Et õppelaboratooriumis oleks võimalik teha normatiiv-
seid vaatlusi, on kateedril valmistamisel koos TPI kino-foto
kabinetiga õppefilmide seeria. Esimeseks filmiks on "Ekska-
vaatori tööd". Filmi demonstreerimise ajal teevad üliõpila-
sed tööprotsessi elementide kronomeetrilisi mõõtmisi.

Õppetööd püütakse maksimaalselt lähendada tegelikule
tööle. Lahendamisel on eelarvestamise ja normeerimise õppe-
kabeti-laboratooriumi sisustamine. Siin luuakse kaasaegse
arvutustehnika, vajaliku normatiivse kirjanduse ja trükitud
formularidega lähedased tingimused projekteerimisorganisat-
sioonide eelarvestamise osakondadele.

SITUATSIOONIMEETODI KASUTAMINE
MAJANDUSJUHTIDE VÄLJAÕPETAMISEL

M. H a b a k u k

TPI rahvamajanduse planeerimise kateeder

Praegu on meil kõige levinumaks õpetamisvormiks erialane loeng, kus probleeme valgustatakse ühest kindlast aspektist lähtudes. Räägitakse ettevõtte majanduslikust tegevusest, psühholoogilistest probleemidest, valgustatakse õiguslikke, reklaami, turustuse, varustuse jne. küsimusi, kuid ei liideta neid ühtseks tervikuks. Juhtimisalaste otsustuste tegemisel tuleb aga korraga kõiki nimetatud küsimusi arvesse võtta. Selleks sünteetiliseks tegevuseks ei anna aga loengud teadmisi. Erinevate erialade kokkuliitmise oskused kogemuste näol tekivad alles esmasel töökohal katse-eksituse teel. Sellisel moel õppimine kujuneb aga tihti vägagi kalliks ning aeglaseks. Järelikult tekib vajadus meetodi järele, mis suhteliselt lühikese ajaga ja odavalt võimaldaks tulevastel majandusjuhtidel omandada otsustamiskogemusi.

Paljude hinnangute järgi täidab nimetatud tingimusi situatsioonimeetod, mida me oleme kasutanud enamikel juhtudel nii juba praktiliste kogemustega juhtide kui ka TPI majandus- ja raadiotehnika teaduskonna üliõpilaste õpetamisel 1967/1968. ja 1968/1969. õppeaastal.

Situatsioonimeetodil õpetamine kujutab endast tegelikust praktikast võetud situatsiooni (juhtumi, olukorra) uurimist, mis kuulajatele esitatakse lahendamiseks. Situatsioonimeetod jaguneb kaheks alarühmaks: - juhtumi uurimine,
- osamängimine.

Eelnevatega mõnevõrra sarnaseks õpetamismeetodiks on tegevusmängud.

Juhtumi uurimise puhul arutatakse mingit tegelikus elus toimunud juhtumit tavaliselt süsteemiväliselt. Sel puhul on õppusest osavõtjate ülesandeks välja töötada sobivad strateegiad kirjeldatud olukorras käitumiseks ja tegutsemiseks ning hiljem valida välja arutluse käigus parim strateegia.

Osamängimise puhul toimub arutus süsteemisiseselt, see tähendab, et õppusest osavõtjate vahel jaotatakse ära rollid, milles nad esinema peavad, antakse kätte vajalik informatsioon ja palutakse tegutseda selliselt, nagu nad seda oma tegelikus töös teeksid. Juhtum mängitakse läbi vähemalt kaks korda nii, et teised esimeste tulemusi ei teaks, ning hiljem arutatakse ja antakse tegevusele hinnang.

Tegevus- ehk juhtimismängud on sisult ja iseloomult kõige keerulisemad ja sel puhul informatsioon salvestatakse elektronmasinasse. Mängijad otsustavad ja annavad oma otsused masinasse, mis teatab mängijale tulemuse, mille teadesaamisel teeb mängija uue otsustuse jne. Sellised mängud kestavad tihti kuid.

Meie poolt seni kasutatud kahes eri variandis õppetöö efektiivsuse väljaselgitamiseks korraldatud ankeetküsitluse tulemused lubavad järeldada, et situatsioonimeetod võimaldab:

- a) teatud konkreetse situatsiooni põhjalikku läbimõtlmist;
- b) mitmete teadusalade ühendamist probleemi lahendamisel;
- c) probleemi lahendamist terve grupiga;
- d) oma ideesid kaitsta ja teisi rünnata, mis arendab vajalikku esinemisoskust ja -kindlust;
- e) tänu juhtimises peituvale konkreetsele olukorrale saada ka konkreetseid otsustamiskogemusi.

MÕNINGAID MÕTTEID MAJANDUSSTATISTIKA ÕPETAMISEST

S. S t r a ž

TPI statistika ja raamatupidamise kateeder

1. Kõrgema kooli üheks põhiliseks ülesandeks on tulevaste spetsialistide mõtlemisvõime arendamine, kusjuures oluline koht selles on, kuidas mõelda.

Majandusliku mõtlemisvõimega peab kaasnema oskus analüütiliselt mõelda. Selleks aitavad kaasa mitmesugused õppedist-

sipliinid: matemaatiline statistika ja statistika üldteooria - statistiliste meetodite tundmaõppimiseks ning majandusstatistika ja majanduslik analüüs - nende meetodite rakendamiseks. Elu näitab, et osa üliõpilasi püüab need õppeained omandada isoleeritult, ilma järjestikuse põhimõtteta. Need üliõpilased omandavad majanduslike näitajate analüüsi mehaaniliselt, ilma statistiliste meetodite teadliku rakendamiseta.

2. Majandusstatistika kursuse läbivõtmisel on üksikute majanduslike näitajate analüüsi meetodika selgitamisel vaja nende meetodiliste võtete teoreetilisi aluseid (eriti indeksiteooriat) veel kord selgitada, kuni üliõpilased selle omandavad nii, et on võimelised ise konstrueerima valemeid ja neid põhjendama. Selle nõude võib püstitada praktikumides, koduste tööde koostamisel ning teadmiste kontrollimisel eksamil.

3. Kõigi teaduste matematiseerimisel on eelkõige vaja tõsta majandusstatistika formaliseeritud käsitlemise astet. Praktikumide ja koduste tööde ülesannete lahendamisel peab kasutama raali abi. TPI arvutuskeskuses on juba koostatud programmid empiiriliste andmete analüütiliseks tasandamiseks sirge ja teise järgu parabooli võrrandite järgi ning korrelatsioonikoefitsientide arvutamiseks, mis võimaldab laiendada nende töömahukate statistiliste meetodite kasutamist majandusstatistikas.

4. Majandusstatistika ametlikes õpikutes ei kajastu vajalikul määral statistika teooria programmis läbivõetud meetodite praktiline rakendamine majandusliku tegevuse näitajate analüüsimiseks. Loengutel tuleb peamist rõhku panna valemite konstrueerimisele ja nende majandusliku sisu selgitamisele, s.t. aine formaliseeritud käsitlemisele, viies miinimumini konkreetse ökonoomikaalaste küsimuste läbivõtmise.

5. Samal ajal peab saavutatama seda, et üliõpilased oskaksid õigesti tõlgendada kõigi valemite majanduslikku sisu. Majandusstatistikas on vaja meetodite teoreetiline tundmine ühendada arvutustulemuste majandusliku sisuga. Siit tuleneb oskus õigete majanduslike järelduste tegemiseks.

6. Viimasel ajal on palju juttu olnud vajadusest suuremat tähelepanu pöörata andekamatele üliõpilastele. Üheks tagasihoidlikuks panuseks niisuguste üliõpilaste analüütiliste võimete täiuslikumaks väljaarendamiseks õppeprotsessi kaudu statistika ja analüüsi osas oleks selline järjestikuse printsiibi rakendamine peamise rõhuga analüüsi metoodikale.

ÜLIÕPILASTE TEADMISTE KONTROLLIMISE METOODIKAST RAAMATUPIDAMISE ÕPETAMISEL

J. S a r a p i k

TPI statistika ja raamatupidamise kateeder

1. Üliõpilaste teadmiste kontrollimine toimub põhiliselt eksamitel ja arvestustel. Viimasel ajal rõhutatakse üha enam süstemaatilise jooksva kontrolli vajalikkust semestri vältel, kuna see stimuleerib üliõpilasi rütmilisemale tööle kogu semestri vältel ja tagab paremad teadmised vastavas aines.

Üliõpilaste teadmiste jooksvaks kontrolliks semestri vältel on raamatupidamise õpetamisel otstarbekas kasutada kontrolltöid ja individuaalset küsitlust harjutustundides lahendatud ülesannete kohta, nn. praktikumide arvestust.

2. Raamatupidamise eriala üliõpilastele on vaja korraldada 2-3 kontrolltööd semestri jooksul, kusjuures kontrolltööks tuleks anda põhiliselt rakendusliku iseloomuga ülesanne. Üksikute teemade kohta on mõeldav kontrolltööna kasutada ka programmeeritud valikvastustega testi.

Teistele raamatupidamist õppivatele üliõpilastele piisab ühest kontrolltööst semestri jooksul, kusjuures teadmiste mitmekülgsenaks kontrolliks võiks anda lahendada rakendusliku iseloomuga ülesande ja kontrollida paralleelselt sellega ka teooriaküsimusi programmeeritud valikvastustega testi abil.

3. Kontrolltööde tulemuste analüüs näitab, et raamatupidamise teooria õppimisel on üliõpilastele raskemaks küsimuseks põhiliste majanduslike operatsioonide arvestus, eriti aga realiseerimise arvestusega seosesolevad operatsioonid. Mõnevõrra kergemini omandavad üliõpilased kahekordse kirjen-damise põhimõtteid. Tööstusraamatupidamise õppimisel on raamatupidamise eriala üliõpilastele raskemaks küsimuseks toot-miskulude arvestus ja toodangu omahinna kalkuleerimine.

Võrreldes programmeeritud valikvastustega testide ja rakendusliku iseloomuga ülesannete lahendamise tulemusi, võib märkida, et test sooritatakse üldiselt paremate tulemustega kui tavaline kontrolltöö.

4. Praktikumide arvestusel tuleb nõuda praktikumides la-hendatud kõigi või teatud osa ülesannete ja kodutööde esita-mist. Sooritatud tööde kohta tuleb üliõpilasele esitada kü-simusi, et jõuda selgusele, kuidas ta orienteerub ülesanne-te lahendamisega seotud küsimustes.

5. Kui semestri jooksul korraldatakse üliõpilaste tead-miste kontrollimiseks süstemaatiliselt kirjalikke kontroll-töid ja praktikumide arvestusi, kusjuures üliõpilase eksami-le pääsemise eelduseks on kõigi kontrolltööde sooritamine ja praktikumide arvestuste õiendamine, siis võiks raamatupida-mise eksami korraldada nii raamatupidamise eriala kui ka muudele üliõpilastele põhiliselt suulise eksamina. Kontrolli töhustamiseks ja mitmekesistamiseks võiks lasta kirjalikult lahendada lühikesi ülesandeid mingi ühe küsimuse ulatuses või korraldada programmeeritud valikvastustega test 10 - 15 küsimusega.

TESTIDE KASUTAMISEST MAJANDUSTEADUSKONNA
ÜLIÕPILASTE TEADMISTE KONTROLLIMISEL

Ü. K a u e r

TRÜ rahanduse ja krediidi kateeder

1. Nagu mujal, nii on ka majandusteaduses pakutava informatsiooni maht suurenenud. See kajastub ka loengutes üliõpilastele, samuti neile iseseisvaks läbitöötamiseks antud õppematerjali hulgas. Mil määral loengutel pakutud ja iseseisva õppimise tulemusena saadud informatsioon vastu võetakse ja omandatakse, seda selgitab üliõpilaste teadmiste kontrollimine ja hindamine.

2. Üliõpilaste teadmiste kontrollimine ja hindamine toimub mitmesuguste meetodite abil, kusjuures igal neist on oma spetsiifiline eesmärk. Kõrvuti seminaride, praktikumide, kollokviumide ja teiste üliõpilaste teadmiste jooksva kontrollimise ning hindamise traditsiooniliste meetoditega on TRÜ Majandusteaduskonnas leidnud kasutamist ka t e s t i d. Teste on kasutatud juba 4-5 aastat.

3. Arvestades majandusteaduses kehtivate seaduste, printsiipide ja seoste keerukust ning avaldumise iseärasusi ei saa kasutada majandusteaduskonna üliõpilaste teadmiste kontrollimisel kõiki testi tüüpe. Nende valikuline kasutamine on aga osutunud võimalikuks. Otstarbekas on lülitada testidesse kirjaliku lühitöö, samuti ka graafilisi elemente.

4. Testil kui üliõpilaste teadmiste kontrollimise meetodil on oma eelised ja puudused. Test võimaldab aega kokku hoida, äratav üliõpilastes huvi hinde vastu ning loob soodsad tingimused üliõpilaste enesekontrolli väljakujunemiseks. Testid võimaldavad õppejõul saada pideva ja suhteliselt objektiivse ülevaate üliõpilaste teadmistest. Ühtlasi selguvad õpetamise nõrgad kohad.

5. Kuigi testi koostamine on aeganõudev ja vastutusrikas töö ja test ei asenda näiteks seminari või praktikumi, samuti ei

saa testiga asendada diskussiooni jne., annab test omalaadse ülevaate õpperühmast. Testid võimaldavad õppejõul koguda väga huvitava materjali üliõpilaste teadmiste omandamisest ja seda materjali ära kasutada õppetöö paremustamiseks. Testi ei saa paigutada kõrgemale teistest üliõpilaste teadmiste kontrollimise meetoditest, kuid kõrvuti teistega on testil oma koht ka ülikoolis.

KURSUSETÖÖDE KAITSMISE METOODIKAST ERIAINETES

M. K u u s k

TRÜ raamatupidamise kateeder

1. Vanematel kursustel on soovitav eriainete kursuseid kaitsta koosoleku korras, millest peale antud õpperühma üliõpilaste võiksid osa võtta ka muude kursuste üliõpilased.

2. Koosoleku päevakord võiks olla järgmine:

1. Koosoleku avamine.
2. Töö autori ettekanne.
3. Esimese oponendi sõnavõtt kaitstava töö sisu kohta.
4. Teise oponendi sõnavõtt kaitstava töö vormilise külje kohta.
5. Küsimustele vastamine.
6. Sõnavõttud.
7. Töö autori lõppsõna.
8. Koosoleku lõpetamine.

3. Igal üliõpilasel tuleb peale oma töö kaitsmise veel oponeerida kaht kaasüliõpilaste tööd - ühte sisulisest küljest ja teist vormistamise poolest - ning juhatada ühe töö kaitsmist. Et ka see töö, mille kaitsmist juhatatakse, peab olema juhataja poolt põhjalikult läbi töötatud, siis järelikult peab iga üliõpilane põhjalikult tutvuma kokku kolme kaasüliõpilase tööga: ühe tööga nii sisuliselt kui vormiliselt (kui koosoleku juhataja), teise tööga ainult sisuliselt (kui esimene oponent) ning kolmanda tööga ainult vormiliselt (kui teine oponent).

4. Töö autori ettekande normaalne kestus on 10-20 min. Ettekande näitlikustamiseks on soovitatav kasutada jooniseid, tabeleid (kas suurendatuna või siis paljundatuna kuulajaile laialijagamiseks). Kärmsel juhul võib tähtsamad arvanded ka tahvlile kirjutada.

5. Oponentide ettekande aega ei ole vaja piirata.

6. Töö oponendid annavad tööle esialgse hinnangu. Töö sisu maksimaalne hinne on 35 punkti, vormilise külje maksimaalne hinne 15 punkti.

7. Koosoleku juhataja annab lõppsõnas kaitstava töö sisule ja vormile omapoolse hinnangu ning hindab ühtlasi töö autori esinemist tervikuna (ettekande sisu ja selle esitamist, ajanormist kinnipidamist, küsimustele vastamist jm.) - maksimaalne hinne 15 punkti. Koosoleku juhataja, olles oponentide esinemise ajal nende seisukohti võrrelnud oma märkmetega, annab oma lõppsõnas hinnangu ka oponentidele (esimene oponent - max 10 punkti; teine oponent max 55 punkti). Tuleb silmas pidada, et kui koosoleku juhatajal ei ole mingeid vastuväiteid ega täiendusi oponentide ettekannetele, siis oponentide hinnete punkte vähendada ei või.

Kui koosoleku käigus tekib diskussioon, siis on koosoleku juhataja ülesandeks esitada lõppsõnas oma seisukoht.

8. Lõplikud hinded nii kaitstava töö sisule, vormile, ettekandele ja küsimustele vastamisele ning oponentidele annab juhendav õppejõud, lähtudes koosoleku käigus tehtud ettepanekutest. Ühtlasi hindab ta koosoleku juhataja tegevust (max 15 punkti) ja annab üldhinnangu kaitsmise käigule.

9. Tööde kaitsmise käigus jälgib juhendav õppejõud osavõtjate aktiivsust (küsimuste arv ja nende sisukus, reageerimine vastustele, sõnavõttude arv ja nende sisukus). Pärast kõigi tööde kaitsmist hindab ta iga üliõpilase osavõtu aktiivsust eraldi (max 5 punkti).

10. Tööde kaitsmise käigus kogutud (töö sisu, töö vormi, ettekande ja küsimustele vastamise, kahe oponentimise, koosoleku juhataja tegevuse ning osavõtu aktiivsuse eest) punktide summeerimisel saadakse lõplik hinne: 60-74 punkti - rahuldav;

75-89 punkti - hea; 90 või rohkem punkti - väga hea.

11. Erandjuhtudel võib mõne üliõpilase tööd hinnata ka ettenähtud maksimaalsest punktide arvust suurema arvu punktidega.

KLAHVARVUTUSMASINATE-ALASEST TERMINOLOOGIAST

V. K ä s n a r

EPA majandusmatemaatika kateeder

Tänapäeval ilmneb üha suurem vajadus ühtse terminoloogia järele arvutusmasinate õpetamisel nii kõrgemates õppeasutustes kui ka kesk-eriõppeasutustes ning Eesti NSV SKV õppekombinaadi vastavatel kursustel. Teatud segadus praegu kasutatavates nimetustes on kindlasti tingitud asjaolust, et erialane ettevalmistus on paljudel juhtudel saadud väljaspool meie vabariiki, järelikult vene keeles. Seetõttu on praktikasse juurdunud väga erinevaid nimetusi üksikute masinaosade, juhtimisklahvide jms. kohta.

Antud juhul püütakse anda ühtsed nimetused kahe suurema klahvarvutusmasinate rühma käsitsemisel vajalikele detailidele, juhtimisklahvidele ja hoobadele. Tegemist on ainult summeerimismasinate ja korrutamis-jagamismasinatega, s.o. masinatega, mis moodustavad kõige suurema osa klahvarvutusmasinatest. Aluseks juurdelisatud sõnastiku koostamisel on H. Piho "Klahvarvutusmasinad ja nende kasutamine" (kirjastus "Valgus", Tallinn 1967) ning vastavate masinate käsitsemise kohta tehasesest antavad instruksioonid.

Vaadeldes juurdelisatud nimistut, selgub, et kõige rohkem lahkuminevaid termineid kasutatakse tegelikult masinate üldnime, arvutusmehhanismi üksikute osade, mõnede vähem kasutatavate klahvide jne. kohta.

Nii kasutatakse soovitatava "korrutamis-jagamismasina" asemel praktikas "korrutusmasin", "arvutusmasin" ja isegi

"korrutaja". Soovitatava "summeerimismasinaga" paralleelselt "liitmismasinad", "summeerijad" jne. Termin "korrutusmasin" ja "arvutusmasin" (arvutusmasin üldse aga kehtib samuti summeerimismasina, faktuurmasina või ka tabulaatori kohta) on ilmselt tuletatud vene keelest - "вычислительные машины".

Klassifikatsioonis jaotatakse korrutamise-jagamismasinad seadeklahvide hulga järgi kümneklahvilisteks ja täisklaviiatuuri masinaiks. Õigem oleks termini "täisklaviiatuur" asemel kasutada "paljuklahviline", kuivõrd klahvide arv üksikutel masinamudelitel on erinev: 90 (BMII-2, BMA-2), 81 (typ 214), 144 (R-43 SM), 180 (R-44 SM) jne.

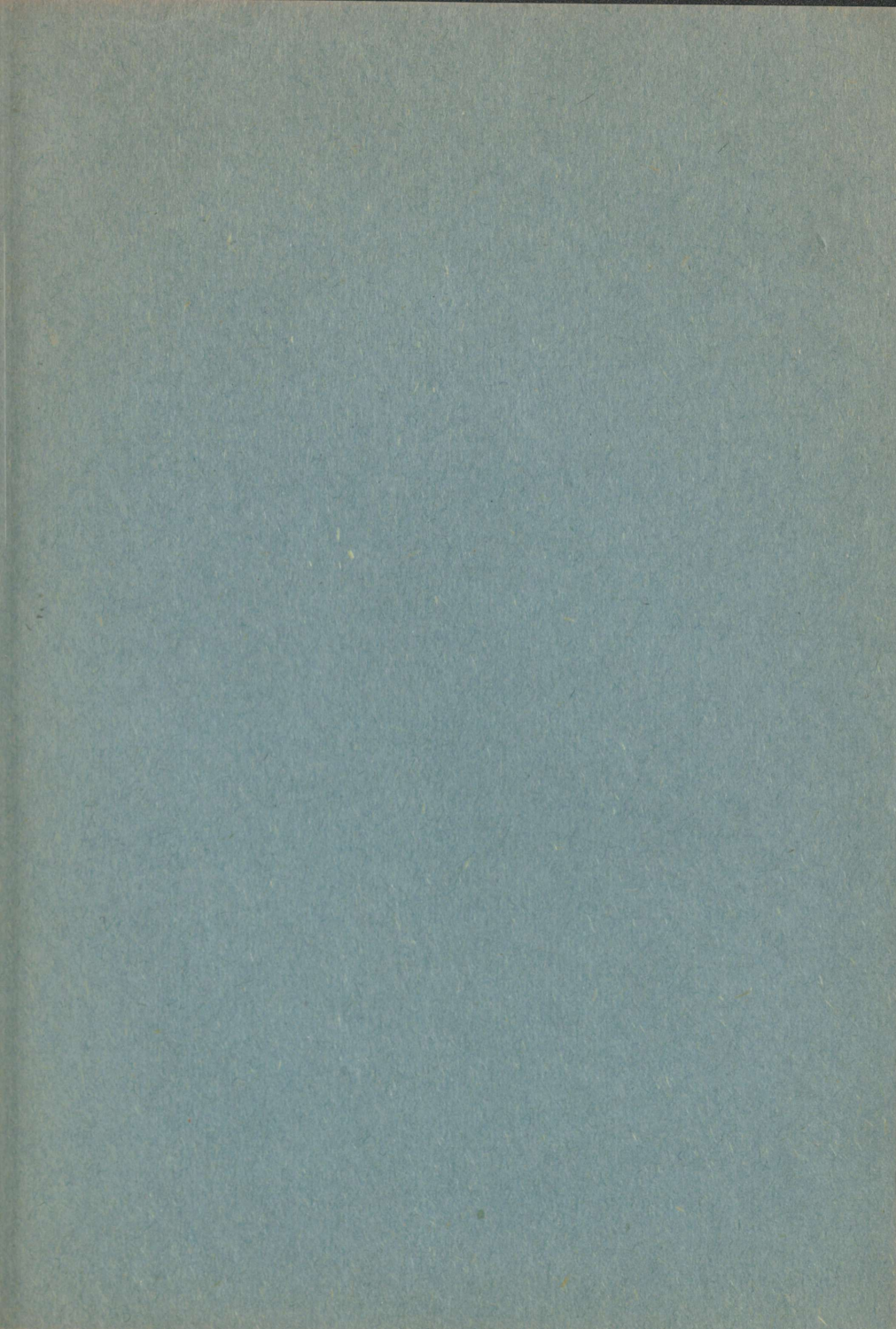
Ekslikult on kasutusel masina lugejate kohta nimetus "skaala". Peab vahet tegema arvestusmehhanismi ühe osa, nimelt lugeja, ja selle kontrollakna vahel. Niisiis soovitatakse kasutada "pöörete lugeja", "pöörete lugeja kontrollaken", "tulemuste lugeja" ja "tulemuste lugeja kontrollaken" jne.

Mis puutub korrutamise-jagamismasinade liikuvasse osasse, siis sellel on praegu kaks nime "kelk" ja "vanker". Peaks ehk loobuma "vankrist", kuivõrd selle liikumine toimub siiski libisemisena.

Kasutamiseks soovitatavate terminite juures on arvestatud seda, mil määral nad iseloomustavad vastava klahvi ostarvet. Näiteks "tabuleerimisklahvide" asemel soovitatakse kasutada "jagatise kohtade arvu piiramise klahvid", sest selline otstarve neil ongi. "Tabuleerimisklahvid" on sobivad kirjutusmasinatele, faktuurmasinatele jt.

Lõpuks peab märkima, et kõik soovitatavad terminid on kasutamisel Eesti Põllumajanduse Akadeemias vastava aine õpetamisel ja on välja töötatud koostöös põllumajanduse ökonoomika kateedri vanemõpetaja H.Pihoga. Seepärast on väga oluline põhjalik arutlus laiemas ulatuses, et kiiremini ühtlustada ja otstarbekamaks ning täpsemaks muuta kasutatavat klahvarvutusmasinate-alast terminoloogiat.

Tasuta

A
30954

3706639

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00370663 9